

Profesor Jerzy Ważny członkiem Polskiej Akademii Nauk

Zgromadzenie ogólne Polskiej Akademii Nauk 6 grudnia 1991 roku powołało na członka korespondenta PAN prof. dr hab. Jerzego Ważnego, profesora zwyczajnego Wydziału Technologii Drewna SGGW. Został on wybrany wraz z czterema innymi spośród 44 kandydatów Wydziału V PAN i obok prof. dr hab. Ryszarda Babickiego jest obecnie drugim przedstawicielem drzewnictwa w Akademii.

Prof. J. Ważny jest wybitnym specjalistą ochrony drewna, organizatorem pierwszej i jedynej w Polsce Katedry Ochrony Drewna; jest on wg opinii prof. dr hab. Józefa Kochmana członka rzeczywistego PAN, twórcą szkoły naukowej patologii i konserwacji drewna w Polsce.

Prof. dr hab. J. Ważny urodził się w 1927 r. w Borysławiu. Studia ukończył w r. 1950 na Wydziale Leśnym SGGW, specjalizując się w zakresie fitopatologii leśnej. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał na Wydziale Technologii Drewna SGGW w 1957 r., habilitował się na

Wydziale Leśnym SGGW w roku 1962. Nominację na profesora nadzwyczajnego uzyskał w 1969 r., profesorem zwyczajnym został mianowany w 1976 r. W tym samym roku wybrany został na członka rzeczywistego Międzynarodowej Akademii Nauk o Drewnie (International Academy of Wood Science IAWS) w Wiedniu. Jest również członkiem Międzynarodowej Organizacji Ochrony Drewna (International Research Group on Wood Preservation) w Sztokholmie, Grupy Roboczej IUFRO (IUFRO – Working Group on Wood Protection) w Rotorua, N. Zelandia. Działał także bardzo aktywnie w Grupie Roboczej byłych krajów RWPG do Spraw Konserwacji Zabytków z siedzibą w

Warszawie i w Centrum Koordynacyjnym Badań Podstawowych nad Drewnem w Bratysławie. Jest członkiem komitetu redakcyjnego międzynarodowego czasopisma "Wood Protection" w W. Brytanii.

Od roku 1949 prof. J. Ważny pracował w Instytucie Techniki Budowlanej, początkowo jako asystent, od r. 1951 jako organizator i kierownik Zakładu Mykologii. W 1956 r. został przeniesiony wraz z Zakładem na SGGW do Katedry Fitopatologii kierowanej przez prof. dr hab. J. Kochmana. W 1961 r. został przeniesiony na Wydział Leśny, gdzie pełnił funkcję Kierownika Zakładu Fitopatologii Leśnej i Konserwacji Drewna, a od 1972 funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Ochrony Lasu i Drewna. Zakład został w 1978 r. przeniesiony na Wydział Technologii Drewna, gdzie prof. J. Ważny pełnił w latach 1978--81 funkcję dziekana Wydziału i dyrektora Instytutu Inżynierii Materiałów Drzewnych. Był stale kierownikiem Zakładu Ochrony Drewna, podniesionym w 1992 r. do rangi Katedry. Obecnie prof. J. Ważny pełni funkcję kierownika tej Katedry.

Zainteresowania prof. J. Ważnego dotyczą głównie zagadnień patologii i ochrony drewna w lesie, na składowiskach, w budynkach i innych dziedzinach jego zastosowania, ze szczególnym uwzględnieniem drewna zabytkowego. Do najważniejszych osiągnięć należy zaliczyć badania zmian właściwości fizycznych, mechanicznych i chemicznych drewna zachodzących pod wpływem grzybów, a także pionierskie w świecie badania nad zmianami składu mineralnego drewna i mineralnym odżywianiem grzybów niszczących drewno. Wyniki tych badań weszły do światowej literatury podręcznikowej. Profesor jest prekursorem nowoczesnych badań dotyczących toksykometrii grzybobójczych środków ochrony drewna, do których po raz pierwszy zastosował analizę komputerową.

Opublikował w kraju i za granicą przeszło 280 pozycji. Prace te wnoszą istotny wkład do rozwoju nauki krajowej i światowej (przeszło 90 pozycji było publikowanych w czołowych czasopismach branżowych jak: *Holzforschung*, *Holz als Roh- und Werkstoff*, *Wood Science and Technology*, *Wood and Fiber Science*, *Material und Organismen*, *International Biodeterioration*, *Chimia Drewniesiny*, *Wood Protection*, *Documents of IRG on Wood Preservation*, *Journal of Wood Science Institute* i in.). Część z nich ma podstawowe znaczenia dla międzynarodowej unifikacji metod badawczych stosowanych w ochronie drewna.

Profesor wykonał dla potrzeb różnych resortów kilka tysięcy ekspertyz, jest autorem licznych patentów, projektów norm i ocen. Pod jego kierunkiem lub przy jego konsultacji rozwiązywano problemy konserwacji licznych obiektów zabytkowych jak: Pałac w Wilanowie, Zamek w Lublinie, Pałac w Nieborowie, Zamek Warszawski, muzea skansenowskie w Sanoku, Lublinie i wiele innych.

Przez wiele lat był lub jest członkiem i przewodniczącym Rady Naukowej przy b. Ministrze Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego, Rady Naukowej ITD, Rady Naukowej COBR Stolarki Budowlanej, Fundacji Ochrony Zabytków, Rady Naukowej Pracowni Konserwacji Zabytków i in. W latach 1960–1963 był doradcą Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, a od r. 1956 jest nieprzerwanie członkiem i przewodniczącym Międzyresortowej Komisji Ochrony Drewna.

Na działalność dydaktyczną prof. J. Ważnego składa się m.in. prowadzenie w różnych okresach zajęć z przedmiotów: "fitopatologia leśna" i "mikrobiologia leśna" na Wydziale Leśnym, "ochrona drewna" na Wydziale Technologii Drewna, "mikrobiologia konserwatorska" na Wydziale Konserwacji Dzieł Sztuki ASP oraz "konserwacja drewna" na Wydziale Entomologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Pod kierunkiem prof. J. Ważnego wykonano przeszło 90 prac magisterskich i 10 prac doktorskich. Wykształcił on na kursach typu podyplomowego przeszło 2 tysiące specjalistów w zakresie ochrony budowli. Jest inicjatorem i od przeszło 32 lat organizatorem Sympozjów Ochrony Drewna odbywających się w odstępach 2-letnich, często z udziałem gości zagranicznych.

Prof. J. Ważny wyjeżdżał wielokrotnie za granicę do licznych krajów jako ekspert, uczestnik konferencji lub "visiting professor" (Australia, Nowa Zelandia).

Był wielokrotnie wyróżniony nagrodami Ministra i Rektora; w 1990 r. otrzymał prestiżową nagrodę międzynarodową "Ron Cockcroft Award" w Szwecji. Posiada odznakę "Założony Działacz Kultury" i "Zasłużony dla Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego".

Andrzej W. Kundzewicz